

Labour Cost Index (LCI)

2016

AM0114

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
0.8	Gallringsföreskrifter	3
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	4
0.12	Uppläggning och genomförande	4
0.13	Internationell rapportering	4
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
1	Översikt	5
1.1	Observationsstorheter	5
1.2	Statistiska målstorheter	6
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata	6
1.4	Dokumentation och metadata	6
2	Uppgiftsinsamling	7
2.1	Ram och ramförfarande	7
2.2	Urvalsförfarande	7
2.3	Mätinstrument	7
2.4	Insamlingsförfarande	7
2.5	Databeredning	7
3	Statistisk bearbetning och redovisning	8
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	8
3.2	Redovisningsförfaranden	10
4	Slutliga observationsregister	10
4.1	Produktionsversioner	10
4.2	Arkiveringsversioner	10
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	10

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner och arbetskostnader

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet
Postadress: Box 1236
111 82 Stockholm
Besöksadress: Tullgränd 4
Kontaktperson: John Ekberg
Telefon: 08-545 292 40
Telefax: 08-650 68 36
E-post: fornamn.efternamn@mi.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska Centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 ÖREBRO
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Louise Stener
Telefon: 010-479 64 59
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

LCI bygger på uppgifter som samlats in i undersökningarna Konjunkturlönestatistik för privat sektor (KLP), statlig sektor (KLS), kommuner (KLK) samt landsting (KLL). Skyldighet att lämna uppgifter till undersökningarna föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), Medlingsinstitutets föreskrifter (SCB-FS 2012:3) samt enligt Svensk Författningssamling (§6, SFS 2001:100) för statlig sektor.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

0.8 Gallringsföreskrifter

Inga krav finns på långtidsarkivering av månadsstatistik. Blanketter gallras fortlöpande efter två år. Primär- och bearbetad data finns i databasen sedan 1996 och sparas så länge som behov av materialet finns.

0.9 EU-reglering

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 450/2003.
Kommissionens förordning (EG) 1216/2003.

0.10 Syfte och historik

Som medlemsland i EU är Sverige, liksom övriga medlemsländer, skyldiga att för varje kvartal leverera ett arbetskostnadsindex, Labour Cost Index (LCI) till Eurostat. Till och med leveransen avseende fjärde kvartalet 2004 har länderna lämnat uppgifter enligt en så kallad Gentlemens agreement, vilken innebar att länderna lämnat uppgifter efter bästa förmåga utan något formellt krav. Råds- och Kommissionsförordningen avseende LCI, som antogs 2003, innebär att länderna nu också enligt lag är skyldiga att leverera ett index som uppfyller de ställda kraven. Från och med LCI avseende första kvartalet 2005 har den svenska undersökningen anpassats, så att kraven från förordningarna ovan ska kunna uppfyllas.

Från 1996 till och med 2004 har LCI beräknats utifrån Arbetskostnadsindex (AKI). Genom att väga ihop indextalen för arbetarnas *timkostnader* och tjänstemännens *månadskostnader* har indextal för totalen (arbetare + tjänstemän) beräknats. Som vikter har arbetarnas lönesummor baserade på arbetade timmar och tjänstemännens lönesummor baserade på antalet heltidstjänster använts. Förfarandet har inte varit optimalt eftersom man vid viktningen vägt ihop två olika lönebegrepp och dessutom använt vikter som baserats på olika typer av lönesummor. Genom att använda AKI har dessutom hela den offentliga sektorn exkluderats. Eurostat gör ingen uppdelning på privat och offentlig sektor utan vill mäta kostnadsutvecklingen i ekonomin oavsett sektor, dock fördelat på näringsgrenar. Från och med kvartal 1 2008 levereras LCI innefattande både privat och offentlig sektor till Eurostat. Syftet med LCI är att mäta och jämföra arbetskostnadsutvecklingen i EU:s medlemsländer för samtliga sektorer.

För att tillmötesgå efterfrågan på ett officiellt arbetskostnadsindex produceras en nationell variant av LCI för arbets- och lönekostnader, som på flera sätt skiljer sig från LCI levererat till Eurostat. Framförallt gäller de nationella serierna enbart för privat sektor samt är uppdelade efter

arbetare respektive tjänstemän. Dessa används framförallt vid indexreglering i avtalssammanhang.

0.11 Statistikanvändning

LCI publiceras av Eurostat, som redovisar LCI per medlemsland men även väger ihop de olika länderna till olika grupper inom EU, t.ex. EU28, EU15 och Euro-zone. Huvudsakliga användare är Eurostat, Europeiska centralbanken (ECB) vissa EU-institutioner, forskare och Medlingsinstitutet.

En LCI-serie uppdelad på arbetar och tjänstemän inom privat sektor, där bonusar exkluderas, publiceras kvartalsvis på SCB:s webbplats. Denna används framförallt vid indexreglering i avtal.

0.12 Uppläggning och genomförande

LCI bygger i grunden på undersökningarna Konjunkturlönestatistik för kommuner (KMK), landsting (KLL), statlig sektor (KLS) och privat sektor (KLP). Från dessa undersökningar beräknas lönesummor och arbetade timmar. Eftersom KLP inte omfattar företag med färre än fem anställda, modellberäknas denna del av populationen för att uppfylla kraven i LCI. De sociala avgifterna beräknas med hjälp av konstanter och procentsatser. Vid beräkning av LCI, som är en kvartalsvis undersökning, summeras först uppgifterna från konjunkturlöneundersökningarna för de tre månaderna, dessutom summeras uppgifterna för arbetare och tjänstemän för att få lönesummor och summa timmar för totalen. Genom att dividera kostnadssummorna med arbetade timmar erhålls en genomsnittlig timkostnad för redovisningsgruppen. Med hjälp av utvecklingen av timkostnaderna mellan aktuellt kvartal och föregående år och indextalet för föregående helår beräknas det nya indextalet för aktuellt kvartal.

0.13 Internationell rapportering

Statistiken levereras till Eurostat senast 70 dagar efter referenskvartalets utgång. Därefter sammanställer och publicerar Eurostat statistiken för alla medlemsländer på Internet och i form av ett pressmeddelande.

Om samtliga medlemsländer har möjlighet att uppfylla de krav som ställs i förordningarna kommer det att resultera i ett europeiskt index med god kvalitet. LCI kommer att vara relevant i den aspekten att det täcker in de flesta arbetskostnadskomponenterna, avser hela ekonomin och samtliga anställda.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Medlingsinstitutet (MI) ansvarar för eventuella förändringar.

Utvärdering av avtalade arbetsgivaravgifter för tjänstemän pågår, det kan komma en metodförändring framöver.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

Variabler för Företag/arbetsställen:

År

Period (månad 01-12 och kvartal 1-4)

Näringsgren enligt Standard för svensk näringsgren (SNI2007)

Storleksklass (antal anställda)

Antal anställda arbetare

Arbetade timmar för arbetare

Antal anställda tjänstemän

Arbetade timmar för tjänstemän

Avtalade timmar för tjänstemän

Arbetskostnader för arbetare

Arbetskostnader för tjänstemän

Arbetskostnaderna beräknas som summor fördelade på följande komponenter enligt European system of national and regional accounts (ESA95):

D = Totala arbetskraftskostnaden

D11 = Lön

D11111 = Lön för arbetad tid

D11112a = Bonus

D11112b = Retro

D1113 = Lön för ej arbetad tid

D1114 = Förmåner

D12 = Arbetsgivaravgifter

D1211 = Lagstadgade arbetsgivaravgifter

D1212 = Avtalade arbetsgivaravgifter

D122 = Sjuklön

D4 = Löneskatter

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Företag i SNI2007 B-S	Näringsgren (avdelning = bokstavs nivå)	Lönekostnad per timme	Indextal
		Övriga arbetskostnader per timme	Indextal
		Total arbetskostnad per timme	Indextal
		Total arbetskostnad exkl. bonus per timme	Indextal

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

LCI innefattande samtliga sektorer publiceras endast av Eurostat, dels i form av kvartalsvisa pressmeddelanden avseende utvecklingstal, dels kan man själv göra uttag på Eurostats webbplats.

LCI med uppdelning efter arbetare och tjänstemän för privat sektor publiceras kvartalsvis på SCB:s webbplats.

1.4 Dokumentation och metadata

Statistiken finns även dokumenterad i Beskrivning av statistiken.

2 Uppgiftsinsamling

Underlaget till LCI inhämtas från andra löne- och sysselsättningsundersökningar som SCB gör. Huvuddelen av underlaget hämtas från konjunkturlönestatistiken för privat och offentlig sektor (KLP, KLL, KLS och KLK). Från Lönestrukturstatistiken för privat sektor (SLP) hämtas konstanter för att schablonmässigt lägga på förmåner och helglön. Från SCB:s Företagsdatabas (FDB) hämtas antalsuppgifter för att modellberäkna den del av populationen som inte undersöks i KLP. Från Arbetskraftsundersökningarna (AKU) hämtas uppgifter om semesterlönegrundande frånvaro. Dessutom hämtas konstanter för arbetsgivaravgifter årligen från andra källor, t.ex. Alecta och Svenskt näringsliv (privat sektor) och Arbetsgivarverket och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) (offentlig sektor).

För mer information om uppgiftsinsamlingen hänvisas till respektive undersökning.

2.1 Ram och ramförfarande

Ramen i KLP består av företag i privat sektor med fem eller fler anställda. Eftersom LCI ska spegla hela populationen, dvs. även företag med 1-4 anställda, modellberäknas denna del av populationen och inkluderas i det material som hämtas från KLP. Se Statistikens framtagning (SCBDOK) samt övrig dokumentation för KLP, KLL, KLS och KLK.

2.2 Urvalsförfarande

Se Statistikens framtagning (SCBDOK) samt övrig dokumentation för KLP, KLL, KLS och KLK.

2.3 Mätinstrument

Se Statistikens framtagning (SCBDOK) samt övrig dokumentation för KLP, KLL, KLS och KLK.

2.4 Insamlingsförfarande

Se Statistikens framtagning (SCBDOK) samt övrig dokumentation för KLP, KLL, KLS och KLK.

2.5 Databeredning

Se Statistikens framtagning (SCBDOK) samt övrig dokumentation för KLP, KLL, KLS och KLK.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Statistiken redovisas i form av kvartalsvisa indextal för de fyra kostnadsbegreppen;

1. Total arbetskraftskostnad
2. Total arbetskraftskostnad exklusive bonus
3. Lönekostnad
4. Övriga arbetskraftskostnader (lagstadgade och avtalade arbetsgivaravgifter samt löneskatter)

Indextalen är preliminära under fyra kvartal. Efter tolv månader fastställs de definitiva indextalen.

Exempelvis är indextalen för första kvartalet 2016 preliminära ända tills det att första kvartalet 2017 publiceras. Skillnaden mellan preliminära och definitiva indextal beror främst på att retroaktiva löner inkluderats och att de prognostiserade avtalade arbetsgivaravgifterna justerats mot utfallet under dessa 12 månader.

LCI bygger på konjunkturlönestatistiken för privat och offentlig sektor som SCB samlar in varje månad. Konjunkturlönestatistiken för privat sektor redovisas i form av timlöner för arbetare och månadslöner för tjänstemän. I LCI räknas först månadslönerna om till timlöner för att kunna beräkna en arbetskostnad per arbetad timme. Detta görs genom att dividera månadslönerna med den avtalade arbetstiden per månad. Utifrån dessa timlöner och arbetade timmar beräknas en lönesumma per bransch och storleksklass (företagens storlek med avseende på antal anställda).

Då KLP inte undersöker företag med färre än fem anställda modellberäknas denna population för att inkluderas i LCI. Detta görs med hjälp av löne- och antalsuppgifter för storleksklass med 5-9 anställda i KLP och sysselsättningsuppgifter för storleksklasserna med 1-4 och 5-9 anställda i FDB.

Modelluppräknings för populationen företag med 1-4 anställda görs enligt följande:

$$\bar{D}_{stkl=2,ng} = \left(\frac{\hat{V}_{klp,stkl=3,ng,t}}{\hat{V}_{fdb,stkl=3,ng,t}} \right) * \hat{V}_{fdb,stkl=2,ng,t} * \left(\frac{\bar{D}_{stkl=3,ng,t}}{\hat{V}_{klp,stkl=3,ng,t}} \right)$$

$$\hat{h}_{stkl=2,ng} = \left(\frac{\hat{V}_{klp,stkl=3,ng,t}}{\hat{V}_{fdb,stkl=3,ng,t}} \right) * \hat{V}_{fdb,stkl=2,ng,t} * \left(\frac{\hat{h}_{stkl=3,ng,t}}{\hat{V}_{klp,stkl=3,ng,t}} \right)$$

där

\bar{D} = arbetskostnad

\bar{V} = antal anställda

\bar{h} = arbetade timmar

ng = näringsgren

t = kvartal eller år

$stkl$ = storleksklass

Med hjälp av lönesumman och vissa konstanter och procentsatser för t.ex. semesterlön, arbetsgivaravgifter, löneskatter beräknas sedan en summa motsvarande övriga arbetskostnader. Genom att dividera dessa olika kostnadssummor med summan av de arbetade timmarna beräknas timkostnaden för ovanstående fyra kostnadsbegrepp för aktuellt kvartal. Genom att dividera timkostnaden för kvartal t med densamma för föregående helår får man en faktor som anger utvecklingen av arbetskostnaden. Genom att multiplicera indextalet för föregående helår med denna faktor erhålls indextalet för kvartal t . För aggregat av flera näringsgrenar används dessutom de respektive näringsgrenarnas arbetade timmar föregående år som vikt både i täljare och nämnare. I LCI är basåret 2008 vilket innebär att årsindexet är lika med 100.

Indexformel

LCI är ett Laspeyres kedjeindex. Indexet kan beräknas i form av års- eller kvartalsindex. Kvartalsindexet för kvartal t och år j för ett aggregat av näringsgrenar, t.ex. B-S, beräknas enligt nedanstående formel.

$$LCI_{tj,k} = \frac{\sum_i w_i^{tj} h_i^k}{\sum_i \omega_i^k h_i^k} = \frac{\sum_i (w_i^{tj} / \omega_i^k) \omega_i^k h_i^k}{\sum_i W_i^k} = \frac{\sum_i (w_i^{tj} / \omega_i^k) W_i^k}{\sum_i W_i^k}$$

där

w_i^{tj} är arbetskostnad per arbetad timma för näringsgren i , kvartal t och undersökningsår j

ω_i^k är arbetskostnad per arbetad timma för näringsgren i och basår k

h_i^k är arbetade timmar för näringsgren i och basår k

$W_i^k = \omega_i^k h_i^k$ är den totala arbetskostnaden i näringsgren i under basår k

Indexet består av prisrelativiteten w_i^{tj} / ω_i^k och årsvikten $\frac{W_i^k}{\sum_i W_i^k}$ för varje redovisningsgrupp.

För en enstaka näringsgren blir formen förenklad och kan skrivas:

$$LCI_{tj,k} = \frac{\sum w^{tj} h^k}{\sum \omega^k h^k} = \frac{\sum (w^{tj} / \omega^k) W^k}{\sum W^k} = (w^{tj} / \omega^k)$$

3.2 Redovisningsförfaranden

LCI publiceras av Eurostat, dels i form av kvartalsvisa pressmeddelanden avseende utvecklingstal, dels kan man själv göra uttag på Eurostats webbplats. Dataserier kan laddas ned från Eurostats webbplats.

LCI med uppdelning efter arbetare och tjänstemän för privat sektor publiceras kvartalsvis på SCB:s webbplats.

Redovisningen av LCI sker på bokstavs nivå enligt standard för svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI2007), på vilken den motsvarar den europeiska standarden Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne Rev. 2 (NACE Rev.2).

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

Ej aktuellt

4.2 Arkiveringsversioner

Ej aktuellt

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga särskilda erfarenheter finns från denna undersökningsomgång. Arbetet har gått helt enligt plan.